

Értékelés

Dr.Neparáczky Nándor: Az állam és az egyház elválasztásának kérdései
c. TDK dolgozatáról (Sola Scriptura Lelkészképző és Teológiai Főiskola)

A dolgozat témája az állam és az egyház kapcsolatrendszerének vizsgálata. A szerző – amint a címben utal rá – a kérdéskört különösen e két intézmény elválasztásának aspektusára figyelemmel elemzi. A tartalomjegyzékből kitűnik, hogy a dolgozat – a rövid bevezetőt és elméleti alapvetést, a nemzetközi kitekintést, valamint a bibliai megközelítést leszámítva – döntően a magyar jogi helyzet analizését helyezi a középpontba.

A szerző a bevezetőben rámutat a kérdés globális jelentőségére és aktualitására, mely a témaválasztást messzemenően indokolja. Ezután felvázolja a lelkiismereti és vallásszabadság alapjogának fő vonalait, jelezve ezzel, hogy az állam és az egyház elválasztását – nagyon helyesen – ezen alapjog kontextusában elhelyezve, és abból kiindulva tárgyalja.

A dolgozat írója ezek után tér rá a mű legnagyobb részét kitevő magyar modell bemutatására. Itt a lelkiismereti és vallásszabadság alapjogának kollektív oldala, nevezetesen a közösségi vallásgyakorlás kerül előtérbe. A mű ezen szakaszának fő gondolata az, hogy a magyar Alkotmányban rögzített elválasztás elve hogyan érvényesül a jogrendszerben és a jogalkalmazásban. Ezt a vonalat a szerző következetesen vezeti végig. Hangvételére jellemző a tárgyilagosság, ezzel összhangban áll az alkalmazott pozitivista módszere, melynek során a leíró és az elemző részek váltják egymást. A tételes jog felvázolásán túlmenően korrekt módon és alaposan taglalja a vonatkozó alkotmánybíróági határozatokat, valamint a témát érintő szakirodalmat is. Különösen erénye a tanulmánynak, hogy rámutat a jogrendszerben feszülő ellentmondásokra, és az ebből keletkező jogalkalmazói dilemmákat is felveti. Kiemelendő, hogy a szerző jó érzéssel vizsgálja a közösségi vallásgyakorlás jogi és társadalmi aspektusait, ezen belül az egyházak jogi státusának, a felekezetek egyenjogúságának, valamint az egyházi státuson kívüliségnek a kérdéskörét. Amellett, hogy a dolgozat írója saját véleményének is hangot ad, idéz más szerzőktől is. Így több álláspont is megismerhetővé válik.

A tanulmány 3. pontjában nemzetközi kitekintésre vállalkozik a szerző. Az alcím – a főcímhez igazodva – az állam és az egyház elválasztásának külföldi modelljeit ígéri. Ehelyett azonban a klasszikus kapcsolatrendszereket (pl. államegyházi modell, mely nem elválasztás, hanem összefonódás) ismerteti példákon keresztül, nem pedig a különböző elválasztási formációkat. Szerencsésebb lett volna, ha ez az alcímbe is így jelenik meg.

Mivel teológiai főiskolára készült a dolgozat, indokolt, hogy a végén a szerző kitérjen az állam és az egyház kapcsolatának bibliai értelmezésére is. Ez a

megközelítés nyilván egy külön dolgozat témája is lehetne, ebben a keretben azonban csupán rövid betekintésre adódik lehetőség. Mindenképpen javasolható e részben tárgyaltak további kutatása és összefüggéseinek interdiszciplináris feltárása.

A dolgozat stílusa, nyelvezete megfelelő, szerkezete világos, követhető. Idézetek, hivatkozások – néhány kivételtől eltekintve – pontosak, egyértelműek. A feltüntetett irodalomjegyzék alapos munkára enged következtetni.

Összegezve: A tanulmány mindenben megfelel a tudományos diákköri dolgozat követelményeinek. Mint konzulens, a fentiekben kifejtettek alapján javaslom a dolgozat jeles (5) minősítését.

Kőröshegy, 2006. szeptember 25.

Dr.Köbel Szilvia
konzulens